

BELGISCHE SENAAT**SENAT DE BELGIQUE****ZITTING 1980-1981****SESSION DE 1980-1981**

18 SEPTEMBER 1981

18 SEPTEMBRE 1981

**Ontwerp van wet tot wijziging van de
pensioenregeling der oorlogsweduwen****Projet de loi réformant le régime de pension
des veuves de guerre****MEMORIE VAN TOELICHTING****EXPOSE DES MOTIFS**

De wetgeving inzake de oorlogspensioenen stelt als grondvoorwaarde voor de toekenning van een pensioen aan de weduwe van een militaire oorlogsinvalide of een hiermee gelijkgestelde invalide, dat het overlijden van de echtgenoot het rechtstreekse gevolg is van een schadelijk feit opgelopen tijdens de oorlog of, anders gezegd, dat er een direct verband bestaat, dat ook gedeeltelijk mag zijn, tussen diens overlijden en een aandoening die uit een oorlogsfeit voortspruit.

Om een dergelijk verband vast te stellen worden de weduwen thans steeds vaker geconfronteerd met grote moeilijkheden, enerzijds omdat de tijdsspanne tussen de oorlog en het overlijden steeds groter wordt en anderzijds wegens het groot aantal factoren die als oorzaak van het overlijden kunnen gelden. Daaruit volgt dat de procedure met betrekking tot de toekenning van de pensioenen aan de weduwen veel tijd vergt en uiteindelijk vaak uitloopt op een afwijzing van de aanvraag.

Er valt nochtans op te merken dat, ongeacht de oorzaak van het overlijden van de echtgenoot, een zogenaamd overdrachtspensioen onder bepaalde voorwaarden toegekend kan worden aan de weduwe :

- van een groot-invalide of een oorlogsverminkte (maximumbedrag);
- van een geamputeerde van de oorlog (maximumbedrag);
- van een oorlogsinvalide, houder van een invaliditeitspensioen van minstens 100 pct. (bedrag verminderd met een kwart);

La législation relative aux pensions de guerre pose comme condition de base pour l'octroi d'une pension à la veuve d'un invalide militaire de la guerre ou d'un invalide assimilé, que le décès du mari soit la conséquence directe d'un fait dommageable survenu durant la guerre, ou, en d'autres termes, qu'il existe une relation directe, mais qui peut n'être que partielle, entre son décès et une affection trouvant son origine dans un fait de guerre.

A l'heure actuelle, pour établir une telle relation, les veuves rencontrent de plus en plus fréquemment des difficultés importantes, en raison d'une part de l'éloignement croissant de la survenance du décès par rapport à la guerre et compte tenu d'autre part de la multiplicité des facteurs susceptibles d'intervenir comme cause de décès. Il en résulte que la procédure relative à l'octroi des pensions aux veuves est souvent longue et que, en fin de compte, elle débouche souvent sur un rejet de la demande.

Signalons néanmoins que quelle que soit la cause du décès du mari, une pension, dite de réversion, peut, sous certaines conditions, être accordée à la veuve :

- d'un grand invalide ou mutilé de guerre (taux maximum);
- d'un amputé de guerre (taux maximum);
- d'un invalide de guerre titulaire d'une pension d'invalidité de 100 p.c. au moins (taux réduit d'un quart);

— van een invalide, begunstigde van een invaliditeitspensioen van minstens 60 pct. of van een pensioen toegekend voor kwetsuur of als politieke gevangene en vastgesteld op een invaliditeitsgraad tussen 30 en 55 pct. (verminderde bedragen).

Hoe het ook zij, een niet gering aantal weduwen van invaliden bekommt aldus geen pensioen, hetzij omdat het verband tussen de invaliditeit en het overlijden niet kon worden aangetoond, hetzij omdat het invaliditeitspercentage van de echtgenoot een bepaald minimum niet bereikte.

Wat nu de pensioenbedragen betreft, stuit het bestaande stelsel van de oorlogsweduwenpensioenen ook op enkele bezwaren. Zo krijgen alle weduwen, in de overlijdensgevallen die zich thans voordoen en waarbij het oorzakelijk verband met het oorlogsfeit erkend wordt, ongeacht de invaliditeitsgraad van hun echtgenoot, een identiek pensioenbedrag (nog niet geïndexeerd en op jaarbasis: 51 492 frank of 45 776 frank naargelang van de datum van het huwelijk), terwijl men zich redelijk kan indenken dat, in de meeste situaties, hoe groter de invaliditeit was, hoe beslissender haar invloed als oorzaak van het overlijden heeft moeten zijn. In diezelfde optiek dient ook opgemerkt dat sommige weduwen een pensioenbedrag bekomen dat hoger is dan dit van het invaliditeitspensioen van de echtgenoot! Zo overschrijdt het pensioen van de vóór het schadelijk feit gehuwde weduwe van een invalide 10 pct. 3,8 keer dit van haar echtgenoot. Ter vergelijking dient genoteerd dat, in het geval van een invalide 95 pct., het weduwepensioen maar 33 pct. bereikt van het bedrag van het invaliditeitspensioen van de echtgenoot.

Om aan de aldus uitgebrachte kritieken tegemoet te komen en meteen gevolg te geven aan een aanbeveling geuit op de Vierde Internationale Conferentie m.b.t. de wetgeving inzake de oudstrijders en de oorlogsslachtoffers, gehouden te Londen in 1979, stelt de Regering een volledige herziening voor van het pensioenstelsel der weduwen van militaire invaliden of daarmee gelijkgestelden van beide oorlogen, waarbij wordt uitgegaan van de volgende principes:

— veralgemening en uitbreiding van het stelsel van het overdrachtspensioen, waarbij elke invalide, ongeacht zijn vergoede invaliditeitsgraad, bij zijn overlijden een recht op weduwepensioen opent;

— gelijklopende afschaffing van de mogelijkheid een weduwepensioen te bekomen door een verband vast te stellen tussen het overlijden en het oorlogsfeit;

— toepassing van dit nieuwe stelsel enkel voor de overlijdensgevallen die zich in de toekomst zullen voordoen, vanaf een bepaalde datum, terwijl de overlijdensgevallen die zich vóór deze datum zullen voordoen, onderworpen blijven aan de thans van kracht zijnde regels.

In dit nieuwe stelsel zal het bedrag van het weduwepensioen een zeker percentage uitmaken van het bedrag van het invaliditeitspensioen van de echtgenoot, hetgeen bereikt zal worden door een constante verhouding tussen deze twee bedragen vast te stellen. Met andere woorden, hoe groter de invaliditeit van de echtgenoot, hoe hoger het bedrag van het weduwepensioen.

— d'un invalide bénéficiaire d'une pension d'invalidité de 60 p.c. au moins ou d'une pension accordée pour blessure ou au titre de prisonnier politique et fixée sur un degré d'invalidité compris entre 30 et 55 p.c. (taux réduits).

En tout état de cause, un nombre non négligeable de veuves d'invalides n'obtiennent donc pas de pension, soit parce que la relation entre l'invalidité et le décès n'a pu être démontrée, soit parce que le pourcentage d'invalidité du mari n'atteignait pas un certain minimum.

Au niveau à présent des taux de pension, le régime existant des pensions de veuve de guerre suscite également quelques critiques. Ainsi, dans les cas de décès survenant actuellement et reconnus en relation avec le fait de guerre, un montant de pension identique (hors index et par an: 51 492 francs ou 45 776 francs selon la date du mariage) est alloué à toutes les veuves, quel que fût le degré d'invalidité de leur mari, alors qu'on peut raisonnablement considérer que, dans la plupart des situations, plus l'invalidité était importante, plus son influence comme cause du décès a dû être déterminante. Dans la même optique, il faut également remarquer que certaines veuves obtiennent un taux de pension supérieur à celui de la pension d'invalidité du mari! Ainsi, pour la veuve, mariée avant le fait dommageable, d'un invalide à 10 p.c., sa pension est de 3,8 fois celle de son mari. Et notons par comparaison que s'il s'agit d'un invalide à 95 p.c., la pension de veuve ne représente que 33 p.c. du montant de la pension d'invalidité du mari.

Pour rencontrer les critiques ainsi développées et par la même occasion donner suite à une recommandation émise lors de la Quatrième conférence internationale sur la législation des anciens combattants et victimes de guerre, tenue à Londres en 1979, le Gouvernement propose une refonte complète du régime de pension des veuves d'invalides militaires ou y assimilés des deux guerres, qui s'articule autour des principes suivants:

— généralisation et extension du système de la pension de réversion, tout invalide, quel qu'ait été son degré d'invalidité indemnisé, ouvrant à son décès un droit à pension de veuve;

— suppression corrélative de la possibilité d'obtenir une pension de veuve en établissant une relation entre le décès et le fait de guerre;

— application de ce nouveau régime uniquement pour les décès survenant dans le futur, à partir d'une date déterminée, les décès survenus avant cette date restant régis par les règles actuellement en vigueur.

Dans ce nouveau régime, le taux de la pension de veuve représentera un certain pourcentage du taux de la pension d'invalidité du mari, et ce par la fixation d'un rapport constant entre ces deux taux. Autrement dit, plus grande était l'invalidité du mari, plus élevé sera le montant de la pension de la veuve.

Een nadere omschrijving van dit stelsel zal voortvloeien uit het commentaar bij elk artikel.

Op budgettair vlak zal de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel, rekening houdend met de gekozen constante verhouding, een neutrale operatie betekenen, in die zin dat geen bijkomende last wordt verwacht: de uitgaven inzake nieuwe pensioenen zullen namelijk globaal gelijk zijn aan deze welke zouden voortvloeien uit de toepassing van het huidige stelsel, maar ze zullen anders verdeeld zijn (meer gerechtigden op een pensioen, kleinere pensioenbedragen voor sommigen onder hen).

Ontleding van de artikelen

Artikel 1

§ 1 van dit artikel bepaalt de draagwijdte van het ontwerp door de weduwen aan te duiden die erbij betrokken worden. Dit zijn de weduwen van de militaire invaliden van beide oorlogen, van de Veldtocht in Korea, evenals de weduwen van de met de militairen gelijkgestelde invaliden inzake oorlogspensioen, zoals bijvoorbeeld de gewapende weerstanders en de politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945.

In verband met de draagwijdte van het ontwerp dienen twee opmerkingen gemaakt te worden:

1. Ofschoon hun echtgenoot ook het voordeel van het stelsel inzake vergoedingspensioen (weliswaar ten belope van pensioenbedragen beperkt tot 80 pct.) mag genieten, worden de weduwen van militaire invaliden van vreedstijd niet in het onderhavige ontwerp opgenomen, daar hun toestand gevoelig verschilt van die van de oorlogsweduwen.

2. Sommige oudstrijders of gelijkgestelden van de oorlog 1914-1918 hebben een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. bekomen, rechtgevend op pensioen maar ingebouwd in de oorlogsrente die hen verleend wordt. Rekening houdend met het specifieke karakter van deze invaliditeit en om in het kader van een neutrale budgettaire operatie te blijven, heeft de Regering geoordeeld de weduwen van dergelijke invaliden te moeten uitsluiten van het voordeel van het in het onderhavige ontwerp voorziene pensioen.

§ 2 van artikel 1 beschouwt het geval van de weduwe wier echtgenoot tegelijkertijd invalide van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 was. Deze weduwe zal eventueel aanspraak kunnen maken op twee onderscheiden pensioenen.

Artikel 2

Dit artikel omschrijft de twee voorwaarden tot opening van het recht op pensioen voor de weduwen.

1° De eerste voorwaarde heeft betrekking op de minimumduur van het huwelijk, vastgesteld op 10 jaar.

Het weze opgemerkt dat het onderhavige ontwerp, in tegenstelling tot de van kracht zijnde wetgeving, niet meer verwijst naar de huwelijksdatum op zichzelf beschouwd. Of

Une description plus détaillée de ce système résultera des commentaires consacrés à chaque article.

D'un point de vue budgétaire, la mise en vigueur du nouveau système, compte tenu du rapport constant choisi, constituera une opération neutre en ce sens qu'il ne devrait pas y avoir de charge supplémentaire: globalement, la dépense relative aux nouvelles pensions sera en effet la même que celle qui résulterait de l'application du système actuel, mais elle sera répartie d'une façon différente (bénéficiaires d'une pension plus nombreux, montants de pension pouvant être moindres pour certains d'entre eux).

Analyse des articles

Article 1er

Le paragraphe premier de cet article définit la portée du projet en précisant les veuves concernées par lui. Celles-ci sont les veuves des invalides militaires des deux guerres, de la campagne de Corée, ainsi que les veuves des invalides assimilés en matière de pension de guerre à des militaires, tels par exemple les résistants armés et les prisonniers politiques de la guerre 1940-1945.

En rapport avec la portée du projet, deux remarques doivent être faites:

1. Quoique leur mari puisse également bénéficier du régime des pensions de réparation (à concurrence toutefois de taux de pension limités à 80 p.c.), les veuves d'invalides militaires du temps de paix ne sont pas reprises dans ce projet, leur situation étant sensiblement différente de celle des veuves de guerre.

2. Certains anciens combattants ou assimilés de la guerre 1914-1918 ont obtenu une invalidité forfaitaire de 10 p.c. donnant droit à pension mais venant s'incorporer à la rente de guerre qui leur est allouée. Compte tenu du caractère spécifique de cette invalidité, et afin de rester dans le cadre d'une opération budgétaire neutre, le Gouvernement a estimé devoir exclure du bénéfice de la pension prévue par le présent projet, les veuves de tels invalides.

Quant au deuxième paragraphe de l'article 1er, il envisage le cas de veuves dont le mari était à la fois invalide de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945. Ces veuves pourront éventuellement prétendre à deux pensions distinctes.

Article 2

Cet article définit les deux conditions d'ouverture du droit à pension pour les veuves.

1° La première des conditions a trait à la durée minimum du mariage, fixée à 10 ans.

A noter que contrairement à la législation en vigueur, le présent projet ne fait plus référence à la date du mariage considérée en elle-même. Peu importe donc que celle-ci se

deze datum vóór of na het schadelijk feit valt, is dus van geen belang. Bovendien is er geen limiet voorzien wat betreft de huwelijksdatum.

2° De tweede voorwaarde vereist dat de echtgenoot, in de hoedanigheid van oorlogsinvalide (uiteraard in de zin van artikel 1), titularis is geweest van een pensioen vastgesteld op basis van een invaliditeitsgraad van ten minste 10 pct., en dit tijdens de periode van één jaar vóór zijn overlijden. In toepassing van deze regel: de echtgenoot die bijvoorbeeld op 12 augustus 1983 sterft, dient minstens sinds 13 augustus 1982 een pensioen te hebben genoten, wat in de praktijk zal overeenkomen met een pensioen dat uiterlijk op 1 augustus 1982 ingaat, daar de invaliditeitspensioenen ingaan op de eerste dag van de maand.

Noteren we ter zake dat een gebeurlijke schorsing van de rechten op het genot van het pensioen tijdens of in de loop van de bewuste periode, bijvoorbeeld ten gevolge van een gevangenisstraf, voor de weduwe geen invloed op de opening van de rechten op het pensioen zal hebben. Inderdaad, hoewel de uitbetaling van het invaliditeitspensioen hem ontzegd wordt, blijft de betrokkene nochtans titularis van dit pensioen.

Artikel 3

De hertrouwde, gescheiden of op eis van de echtgenoot van tafel en bed gescheiden weduwen kunnen geen aanspraak maken op het pensioen.

Artikel 4

Artikel 4 betreft de toestand van de kinderen van de invalide wanneer ze volle wezen worden of als dusdanig beschouwd worden.

Op voorwaarde dat hun verwekker gedurende één jaar voor zijn overlijden een oorlogsinvaliditeitspensioen van ten minste 10 pct. genoten heeft, zal gezamenlijk ten behoeve van deze wezen een recht geopend worden op een pensioen dat gelijk is aan het ten behoeve van de eventuele weduwe voorziene pensioen. Dit recht gaat evenwel teniet van zodra de wezen de leeftijd van 21 jaar bereiken. Het pensioen wordt uitbetaald tot de jongste van hen deze leeftijd bereikt heeft.

Een afwijking van deze leeftijdsgrens wordt evenwel voorzien ten behoeve van het kind dat onderwijs volgt, een onbezoldigde stage doorloopt om in een openbaar ambt te kunnen worden benoemd of dat geen verplichte cursussen meer volgt en regelmatig een verhandeling voorbereidt bij het einde van hogere studiën. Inderdaad, voor zover zij aan bepaalde voorwaarden voldoen, behouden deze kinderen een recht op kinderbijslag in voorkomend geval tot de leeftijd van 25 jaar. Dit ontwerp handhaaft voor hen dan ook het recht op wezenpensioen zolang ze aan de in de werknemersregeling vastgestelde voorwaarden voldoen om uit hoofde van hun schoolse of naschoolse activiteit op kinderbijslag aanspraak te kunnen maken. Voor de bij deze

situe avant ou après le fait dommageable. En outre, aucune date limite de mariage n'est prévue.

2° La seconde des conditions requiert que le mari ait été titulaire, en qualité d'invalidé de guerre (au sens, bien évidemment, de l'article 1er), d'une pension fixée sur la base d'une invalidité de 10 p.c. au moins, et ce, pendant la période d'un an précédant son décès. En application de cette règle, si le mari décède par exemple le 12 août 1983, il faut qu'il ait bénéficié d'une pension depuis au moins le 13 août 1982, ce qui dans la pratique correspondra à une pension dont la date de prise de cours se situe au plus tard le 1er août 1982, les pensions d'invalidité prenant cours en effet le premier jour d'un mois.

Précisons à ce propos qu'une éventuelle suspension, en raison par exemple d'un emprisonnement, des droits à la jouissance de la pension pendant ou au cours de la période considérée, restera sans incidence sur l'ouverture de droits à pension pour la veuve. En effet, quoique privé du paiement de sa pension d'invalidité, l'intéressé reste néanmoins titulaire d'une telle pension.

Article 3

Les veuves remariées, divorcées ou séparées de corps à la requête du mari ne peuvent prétendre à la pension.

Article 4

L'article 4 concerne la situation des enfants de l'invalidé, lorsqu'ils deviennent orphelins de père et de mère ou sont considérés comme tels.

A condition que leur auteur ait bénéficié, pendant la durée d'un an précédant son décès, d'une pension d'invalidité de guerre de 10 p.c. au moins, s'ouvrira conjointement en faveur de ces orphelins un droit à une pension égale à celle prévue en faveur de la veuve éventuelle. Toutefois, ce droit s'éteindra dès que les orphelins parviendront à l'âge de 21 ans, la pension étant payée jusqu'à ce que le plus jeune d'entre eux ait atteint cet âge.

Une dérogation à cette limite d'âge est toutefois prévue en faveur de l'enfant qui suit des cours, effectue un stage non rémunéré pour pouvoir être nommé à une charge publique ou qui, sans suivre de cours obligatoires, prépare régulièrement un mémoire de fin d'études supérieures. En effet, pour autant qu'ils remplissent certaines conditions, de tels enfants conservent un droit aux allocations familiales le cas échéant jusqu'à l'âge de 25 ans. Aussi, le présent projet leur maintient le droit à pension d'orphelin tant qu'ils restent dans les conditions fixées par le régime des travailleurs salariés pour pouvoir prétendre, du chef de leur activité scolaire ou post-scolaire, aux allocations familiales. Pour les orphelins visés par cette dérogation, la pension cessera dès lors d'être due à partir du

afwijking bedoelde wezen zal het pensioen aldus niet meer verschuldigd zijn vanaf het ogenblik dat ze hun recht op kinderbijslag verliezen. Ze zullen dus niet noodzakelijk tot de leeftijd van 25 jaar hun pensioen genieten.

Voegen we hier ook aan toe dat het voordeel van deze afwijking door de belanghebbende aangevraagd zal moeten worden onder de in artikel 11 voorziene voorwaarden, en dat het pensioen dat uit deze afwijking voortvloeit, ingaat volgens de in artikel 12 vastgestelde regels.

In tegenstelling met de thans van kracht zijnde pensioen-regeling omvat het onderhavige ontwerp geen specifieke regels betreffende de kinderen die reeds vóór de leeftijd van 21 jaar lichamelijk ongeschikt zijn om in hun levensonderhoud te voorzien. De Regering is namelijk de mening toegedaan dat, rekening houdend met de bestaande sociale wetgeving ten behoeve van de mindervaliden, het niet meer gerechtvaardigd was in het raam van dit pensioen bijzondere bepalingen te voorzien betreffende de toestand van de gebrekkige wezen.

Om het aan artikel 4 gewijde commentaar te besluiten, weze het opgemerkt dat het door één van zijn verwekkers erkende natuurlijke kind bij het overlijden van deze verwekker vanzelfsprekend met een volle wees dient gelijkgesteld.

Artikel 5

Artikel 5 regelt de bijzondere en nogal zeldzame toestand van de weduwen en kinderen van invaliden ten aanzien van wie een vonnis van verklaring van afwezigheid is uitgesproken.

Artikel 6

Artikel 6 maakt de bepalingen voorzien in de wetgeving op de vergoedingspensioenen betreffende de oorzaken van schorsing, verval, weigering of afschaffing toepasselijk op het bij dit ontwerp ingestelde pensioen.

Artikel 7

Artikel 7 heeft betrekking op de vaststelling van het bedrag van het weduwepensioen.

Zoals reeds werd vermeld in de inleiding, gaat deze vaststelling van twee principes uit :

1° het aan de weduwe toegekende pensioen hangt af van de invaliditeitsgraad van de echtgenoot;

2° het weduwepensioen stemt overeen met een vast percentage van het voor een dergelijke invaliditeit toegekende vergoedingspensioen.

1. Het pensioen dat aan de weduwe uitbetaald zal worden, zal afhangen van de vergoede invaliditeitsgraad in hoofde van de echtgenoot. Het zal bijgevolg verschillen naargelang van de grootte van deze graad.

moment où ils perdent leur droit aux allocations familiales. Ils ne jouiront donc pas nécessairement de leur pension jusqu'à l'âge de 25 ans.

Ajoutons aussi que le bénéfice de cette dérogation devra être sollicité par l'intéressé dans les formes prévues à l'article 11, la pension résultant de cette dérogation prenant cours selon les règles précisées à l'article 12.

Contrairement au régime de pension actuellement en vigueur, le présent projet ne contient pas de règles spécifiques relatives aux enfants physiquement incapables, dès avant l'âge de 21 ans, d'assurer leur subsistance. Le Gouvernement a en effet estimé que compte tenu de la législation sociale existant en faveur des handicapés, il ne se justifiait plus de prévoir, dans le cadre de la présente pension, des dispositions particulières concernant la situation des orphelins infirmes.

A noter enfin pour terminer ce commentaire consacré à l'article 4, que l'enfant naturel reconnu par un seul de ses auteurs doit, par la force des choses, être assimilé, au décès de cet auteur, à un orphelin de père et de mère.

Article 5

L'article 5 règle la situation, particulière et assez rare, des veuves et enfants d'invalides ayant fait l'objet d'un jugement déclaratif d'absence.

Article 6

L'article 6 rend applicable à la pension instaurée par le présent projet les dispositions prévues par la législation sur les pensions de réparation relativement aux causes de suspension, déchéance, refus ou retrait.

Article 7

L'article 7 a trait à la fixation du taux de la pension de veuve.

Comme déjà signalé dans la partie introductive, cette détermination procède de deux principes :

1° la pension allouée à la veuve est fonction du degré d'invalidité du mari;

2° la pension de la veuve correspond à un pourcentage — fixe — de la pension de réparation allouée pour une telle invalidité.

1. La pension qui sera versée à la veuve dépendra du degré de l'invalidité indemnisée dans le chef du mari. Par conséquent, elle variera selon l'importance de ce degré.

Het spreekt vanzelf dat de in aanmerking genomen invaliditeit deze is voor dewelke de betrokkene luidens artikel 1 als invalide werd erkend. Worden dus niet in aanmerking genomen, de invaliditeitspercentages overeenstemmend met factoren die vreemd zijn aan het oorlogsfeit of met aandoeningen opgelopen als burgerlijk oorlogsslachtoffer of voortvloeiend uit schadelijke feiten opgelopen in vreedstijd. Om dezelfde reden worden eveneens uitgesloten, de percentages betreffende invaliditeiten opgelopen tijdens de dienst, doch niet door het feit ervan, en erkend op grond van het voormalige artikel 12 van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen.

Artikel 7 verwijst naar de invaliditeitsgraad toegekend aan de echtgenoot, niet op het ogenblik van zijn overlijden, doch op de datum van één jaar vóór de dag van zijn overlijden. De Regering heeft met deze regel wat betreft de weduwpensioenen de weerslag willen uitschakelen van de aanvragen tot herziening wegens verergering ingediend door de echtgenoot kort voor zijn overlijden en die de voor de vaststelling van het weduwpensioen opgenomen invaliditeitsgraad zouden kunnen verhogen op een manier die niet gerechtvaardigd blijkt.

Het kan eveneens dat op de datum van één jaar vóór het overlijden het pensioen een stijgende invaliditeitsschaal omvatte, daar een dergelijke mogelijkheid inderdaad voorzien is in de artikelen 18 of 43, tweede lid, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen. § 3 van artikel 7 heeft tot doel dit bijzonder geval te regelen.

Nog twee nadere bepalingen inzake de vaststelling van de globale invaliditeitsgraad.

a) Zoals vermeld zal worden in het commentaar gewijid aan artikel 15, behoudt het onderhavige ontwerp voor de erin bedoelde weduwen het recht op het in artikel 24 van de wetten op de vergoedingspensioenen voorziene pensioen voornamelijk ten behoeve van de weduwen van invaliden met ten minste 100 pct. In het raam van het in dit wetsontwerp besproken pensioen zal slechts met een invaliditeit van hoogstens 95 pct. rekening gehouden worden.

b) De pensioenregeling van de invaliden van de oorlog 1914-1918 stelt de verschillende pensioenbedragen volgens de graad vast. In voorkomend geval worden deze invaliden dus vergoed op basis van een voor sommige aandoeningen vastgestelde graad en op basis van een hogere graad voor de andere aandoeningen; hun globale invaliditeitsgraad maakt namelijk het onderwerp van een verdeling in die zin uit.

Wat betreft een pensioen van oorlogsweduwe verliest een dergelijke verdeling haar reden van bestaan. De invalide zal dan ook geacht worden altijd dezelfde graad te hebben gehad.

2. Het weduwpensioen zal gelijk zijn aan 38 pct. van het bedrag van het oorlogspensioen 1940-1945 overeenstemmend met de globale invaliditeitsgraad waarvan sprake in punt 1. Bij wijze van inlichting vermelden we dat het jaarlijkse pensioenbedrag toegekend aan de weduwe van een invalide 10 pct., 10 212 frank zal belopen; dat het op 51 164 frank vastgesteld zal worden voor de weduwen van invaliden

Il va de soi que l'invalidité prise en considération est celle pour laquelle l'intéressé était reconnu invalide au sens de l'article 1er. N'entrent donc pas en ligne de compte, les pourcentages d'invalidité correspondant à des facteurs étrangers au fait de guerre, ou à des affections contractées en tant que victimes civiles de la guerre ou issues de faits dommageables survenus en temps de paix. Pour la même raison, sont également négligés les pourcentages relatifs à des invalidités contractées durant le service mais non par le fait de celui-ci et reconnues sur la base de l'ancien article 12 des lois coordonnées sur les pensions militaires.

L'article 7 fait référence au degré d'invalidité reconnu au mari non au moment de son décès, mais à la date précédant d'un an ce décès. Le Gouvernement a voulu par cette règle éliminer l'incidence, au niveau de la pension de veuve, de demandes en aggravation introduites par le mari peu de temps avant son décès et qui risquaient d'augmenter, d'une façon qui n'apparaît pas justifiée, le degré d'invalidité retenu pour la détermination de la pension de veuve.

Il se peut aussi qu'à la date d'un an précédant le décès, la pension fût affectée d'une échelle progressive d'invalidité, une telle faculté étant en effet prévue aux articles 18 ou 43, alinéa 2, des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Le § 3 de l'article 7 a pour but de régler ce cas particulier.

Deux précisions encore en ce qui concerne la détermination du degré global d'invalidité.

a) Comme le signalera le commentaire consacré à l'article 15, le présent projet laisse subsister pour les veuves visées par lui, le droit à la pension prévue par l'article 24 des lois sur les pensions de réparation en faveur principalement des veuves d'invalides à 100 p.c. au moins. Par conséquent, dans le cadre de la présente pension, il ne sera tenu compte au maximum que d'une invalidité de 95 p.c.

b) Le régime de pension des invalides de la guerre 1914-1918 fixe des taux de pension différents selon le grade possédé. Le cas échéant, ces invalides sont donc indemnisés sur la base d'un grade déterminé pour certaines affections, et sur la base d'un grade plus élevé pour les autres, leur degré global d'invalidité faisant l'objet d'une répartition en ce sens.

Au niveau d'une pension de veuve de guerre, semblable répartition perd toute raison d'être. Aussi, l'invalide sera censé avoir toujours possédé le même grade.

2. La pension de la veuve équivaudra à 38 p.c. du taux de la pension de guerre 1940-1945 correspondant au degré global d'invalidité dont question point 1. A titre d'information, signalons que le montant annuel de la pension allouée à la veuve d'un invalide à 10 p.c., sera de 10 212 francs; qu'il s'établira à 51 164 francs, pour les veuves d'invalides à 50 p.c. et à 121 512 francs pour les veuves d'invalides à

50 pct. en op 121 512 frank voor de weduwen van invaliden 95 pct. (jaarlijkse bedragen berekend op grond van de op 1 juli 1981 van kracht zijnde bedragen en geïndexeerd overeenkomstig de index 2,1223).

Zoals in de inleiding bepaald werd, werd de constante verhouding van 38 pct. weerhouden om op budgettair vlak een neutrale operatie te verwezenlijken. Deze verhouding heeft dus geen andere bedoeling. Er is dus niets dat in de toekomst de verhoging van het voornoemde percentage belet. Een dergelijke maatregel kan bijvoorbeeld voorkomen in één der komende programmaties verwezenlijkt in uitvoering van het Protocol van Akkoord gesloten tussen de Regering en de vaderlandlievende verenigingen.

Om het bedrag van het weduwepensioen vast te stellen, verwijst artikel 7 naar het vergoedingspensioen overeenstemmend met een bepaalde invaliditeit, dus t.t.z. met het pensioenbedrag van een oorlogsinvalide 1940-1945, en dit zelfs indien het gaat om een oorlogsweduwe 1914-1918. De pensioenbedragen toegekend aan de weduwen van beide oorlogen zullen bijgevolg voor identieke toestanden strikt gelijk zijn.

Merken we tenslotte op dat, gelet op de vaststelling van een constante verhouding tussen het bedrag van het vergoedingspensioen en dat van de weduwepensioenen, elke verhoging van de pensioenen toegekend voor een invaliditeit tussen 10 en 95 pct., voortaan een weerslag zal hebben op het bedrag van de weduwepensioenen, daar deze volgens dezelfde percentages verhoogd worden.

Artikel 8

Onder de invaliden van de oorlog 1914-1918 maakt de wet van 21 juli 1930, ten voordele van de eersten, een onderscheid tussen diegenen wier invaliditeit voortkomt uit de dienst in een strijdende eenheid of in gevangenschap, en de andere invaliden. De pensioenbedragen toegekend aan deze laatsten stemmen overeen, sedert de wet van 8 juli 1970, met 80 pct. van de bedragen toegekend aan de bij de voornoemde wet bedoelde invaliden.

Artikel 8 heeft tot doel met deze bijzonderheid rekening te houden door het pensioen van de weduwe van een niet bij de wet van 21 juli 1930 bedoelde invalide vast te stellen op 80 pct. van het pensioen dat voor een zelfde invaliditeitsgraad toegekend zou zijn aan de weduwe van een begunstigde van deze wet.

Artikelen 9 en 10

Deze artikelen voorzien de vaststelling bij koninklijk besluit van de bij de onderhavige wet toegekende pensioenbedragen, alsook de koppeling ervan aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen.

Artikel 11

§ 1 van artikel 11 bepaalt dat de weduwen en wezen slechts het in hun voordeel voorziene pensioen kunnen genieten wanneer zij dit bij ter post aangetekende brief aanvragen.

95 p.c. (montants annuels calculés sur la base des taux en vigueur au 1er juillet 1981 et indexés selon l'indice 2,1223).

Ainsi que précisé dans l'introduction, le rapport constant de 38 p.c. a été retenu afin de réaliser du point de vue budgétaire une opération neutre. Il n'a donc pas d'autre signification. Rien ne s'oppose dès lors à ce que dans l'avenir, ledit pourcentage soit majoré, une telle mesure pouvant par exemple figurer dans l'une des prochaines programmations réalisées en exécution du Protocole d'accord conclu entre le Gouvernement et les Associations patriotiques.

Pour établir le taux de la pension de veuve, l'article 7 fait référence à la pension de réparation correspondant à une invalidité déterminée, c'est-à-dire donc au montant de la pension d'un invalide de guerre 1940-1945, et ce, même s'il s'agit d'une veuve de la guerre 1914-1918. Par conséquent, les taux des pensions allouées aux veuves des deux guerres seront, à situation égale, rigoureusement identiques.

Remarquons enfin que vu la fixation d'un rapport constant entre le taux de pension de réparation et celui des pensions de veuves, toute majoration des pensions allouées pour une invalidité comprise entre 10 et 95 p.c., aura dorénavant des répercussions sur le montant des pensions de veuves, celles-ci étant augmentées selon les mêmes pourcentages.

Article 8

Parmi les invalides de guerre 1914-1918, la loi du 21 juillet 1930 opère une distinction, au bénéfice des premiers, entre ceux dont l'invalidité provient du service dans une unité combattante ou en captivité, et les autres invalides, les taux des pensions allouées à ces derniers cités correspondant, depuis la loi du 8 juillet 1970, à 80 p.c. de ceux attribués aux invalides concernés par ladite loi.

L'article 8 a pour but de tenir compte de cette particularité, en fixant la pension de la veuve d'un invalide non visé par la loi du 21 juillet 1930 à 80 p.c. de celle qui, serait, pour un même degré d'invalidité, allouée à la veuve d'un bénéficiaire de cette loi.

Articles 9 et 10

Ces articles prévoient la fixation par arrêté royal des taux des pensions accordées par la présente loi, ainsi que la liaison de ces pensions à l'évolution de l'indice des prix à la consommation.

Article 11

Le § 1er de l'article 11 dispose que les veuves ou les orphelins ne peuvent bénéficier de la pension prévue en leur faveur que s'ils en font la demande par lettre recommandée.

§ 2 heeft betrekking op de toekenningsprocedure van het pensioen : de Minister tot wiens bevoegdheid de vergoedingspensioenen behoren, beslist in eerste instantie over de aanvraag, en zijn beslissing is eventueel vatbaar voor een beroep voor de Commissie van Beroep voor vergoedingspensioenen. Opgemerkt dient dus te worden dat de weduwen en wezen van de oorlog 1914-1918, wat de rechten op het onderhavige pensioen betreft, ook van dit administratief rechtscollege zullen afhangen.

Er bestaat nochtans een uitzondering op het in artikel 11 gestelde principe van de uitsluitende bevoegdheid, in eerste instantie, van de Minister tot wiens bevoegdheid de vergoedingspensioenen behoren, voortvloeiend uit artikel 6. Dit laatste artikel maakt namelijk de bepalingen van artikel 54, § 3, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen toepasselijk op het nieuw ingestelde pensioen. Daarin wordt bepaald dat de pensioencommissies het genot van het pensioen kunnen weigeren aan de weduwe die onwaardig geacht wordt het te verkrijgen wegens haar houding ten opzichte van de overledene of van zijn nagedachtenis. Op het niveau van de eerste graad van rechtspleging is derhalve alleen de Commissie voor vergoedingspensioenen gemachtigd een weduwe onwaardig te verklaren.

Artikelen 12 en 13

Deze artikelen, die de datum vaststellen waarop het pensioen ingaat en de betalingsmodaliteiten van dit pensioen bepalen, dienen niet nader verklaard.

Artikel 14

§ 1 van artikel 14 regelt verschillende toestanden inzake cumulatie.

Behalve de hoedanigheid van militair oorlogsinvalide bezitten sommige personen ook die van burgerlijk oorlogsinvalide of van militair invalide van vreedstijd, hoedanigheden waaruit later rechten op twee onderscheiden pensioenen ten behoeve van de weduwe kunnen ontstaan. Het is ook mogelijk dat de weduwe uit hoofde van een vroeger huwelijk reeds een pensioen van oorlogsweduwe geniet.

Met het oog op deze cumulatietoestanden stelt artikel 14, § 1, dat de weduwe, hoe dan ook, slechts op één pensioen recht heeft, namelijk het hoogste.

Anderzijds, wat de wezen betreft, zal de beschikking van artikel 14, § 1, onder meer toepassing vinden in de gevallen waar de vader en de moeder overlijden, beiden onder de voorwaarden die een recht op pensioen openen voor de wees.

§ 2 van artikel 14 bepaalt dat de ascendenten en andere ermede gelijkgestelde rechtverkrijgenden van de invalide hun eventuele rechten op een oorlogspensioen verliezen indien de weduwe of de wezen van de invalide het door de onderhavige wet voorziene pensioen genoten hebben.

Quant au § 2, il a trait à la procédure d'octroi de la pension : le Ministre qui a les pensions de réparation dans ses attributions statue en première instance sur la demande, sa décision pouvant éventuellement faire l'objet d'un recours devant la Commission d'appel des pensions de réparation. A noter donc que pour ce qui concerne les droits à la présente pension, les veuves et orphelins de la guerre 1914-1918 relèveront également de cette juridiction administrative.

Au principe posé à l'article 11 de la compétence exclusive en première instance du Ministre qui a les pensions de réparation dans ses attributions, existe néanmoins une exception, résultant de l'article 6. Ce dernier rend notamment applicable à la nouvelle pension instituée, les dispositions de l'article 54, § 3, des lois coordonnées sur les pensions de réparation, qui stipulent que les commissions de pensions peuvent refuser le bénéfice d'une pension à la veuve jugée indigne de l'obtenir en raison de son attitude envers le défunt ou sa mémoire. Par conséquent, et au niveau du premier degré de juridiction, seule la Commission des pensions de réparation disposera du pouvoir de déclarer une veuve indigne.

Articles 12 et 13

Ces articles, qui fixent la date de prise de cours de la pension et déterminent les modalités de paiement de cette pension, n'appellent pas de commentaires particuliers.

Article 14

Le § 1er de l'article 14 règle diverses situations de cumul.

Outre la qualité d'invalidé militaire de la guerre, certaines personnes possèdent également celle d'invalidé civil de la guerre ou d'invalidé militaire du temps de paix, qualités susceptibles de faire naître ultérieurement au profit de la veuve des droits à deux pensions distinctes. Il se peut aussi qu'en raison d'un mariage antérieur, l'épouse bénéficie déjà d'une pension de veuve de guerre.

Evoquant ces situations de cumul, l'article 14, § 1er, précise qu'en tout état de cause la veuve n'a droit qu'à une seule pension, la plus élevée.

Par ailleurs, en ce qui concerne les orphelins, la disposition de l'article 14, § 1er, trouvera notamment application dans les cas où le père et la mère décèdent tous deux dans des conditions ouvrant à l'orphelin un droit à pension.

Quant au § 2 de l'article 14, il stipule que les ascendants et autres ayants cause y assimilés de l'invalidé, perdent leurs droits éventuels à une pension de guerre lorsque la veuve ou les orphelins de l'invalidé ont bénéficié de la pension prévue par la présente loi.

Artikel 15

Artikel 15 heeft betrekking op het toepassingsveld van de wet in de tijd.

§ 1 bepaalt de datum van inwerkingtreding, vastgesteld op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Zoals reeds aangeduid in de inleiding zal dit voorstel slechts van toepassing zijn op de overlijdensgevallen die vanaf de inwerkingtreding van deze wet zullen voorkomen. Daarom stelt § 2 dat de weduwen van vóór deze datum overleden invaliden niet kunnen genieten, uit hoofde van deze invalide, van het nieuwe pensioenstelsel. Zij zullen dus volledig onderworpen blijven aan het thans bestaande stelsel.

Hieruit volgt dat de weduwen van invaliden die in het kader van dit laatste stelsel geen pensioen hebben bekomen, hetzij omdat het verband tussen het overlijden van de echtgenoot en het oorlogsfeit niet kon worden aangetoond, hetzij omdat de vereiste voorwaarden voor de toekenning van een overdrachtspensioen niet vervuld waren, verder uitgesloten zullen blijven van het voordeel van een pensioen van oorlogsweduwe, zelfs indien zij de door de onderhavige wet gestelde voorwaarden vervullen.

Een dergelijke uitsluiting die enkel berust op de bezorgdheid om op budgettair vlak een neutrale operatie te verwezenlijken, zou enigszins wat onbillijk kunnen lijken. De Regering heeft evenwel eerst onverwijld willen overgaan tot de verbetering van de toestand van de vrouwen die in de toekomst weduwe zullen worden, met dien verstande dat er niets belet dat een bevredigende oplossing later gevonden kan worden voor het probleem van de vrouwen die reeds weduwe waren op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet.

Het is ook van belang te onderstrepen, en dit is de draagwijdte van § 3, dat de weduwen die het nieuwe stelsel genieten, uit hoofde van dezelfde echtgenoot, de toepassing in hun voordeel van het huidige weduwepensioenstelsel niet zullen mogen aanvragen. Meer concreet betekent zo'n verbod namelijk dat, onder voorbehoud van sommige in het vorige artikel vermelde cumulatietoestanden, de door de onderhavige wet verzekerde rechten een maximum uitmaken en dat de weduwe, zelfs indien zij het bestaan van een oorzakelijk verband tussen het overlijden van haar echtgenoot en het oorlogsfeit kan bewijzen, geen hoger pensioenbedrag zal bekomen. Indien men zo'n mogelijkheid liet bestaan, zou dit het algemeen evenwicht van het nieuwe stelsel overigens sterk in het gedrang gebracht hebben.

Laten we er tenslotte aan toevoegen dat de bij het ontwerp betrokken weduwen, voor zover ze geen nieuw huwelijk hebben aangegaan, het in artikel 24 van de samengevoegde wetten op de vergoedingspensioenen voorziene pensioen zullen blijven genieten. Dit artikel waarborgt, onder bepaalde voorwaarden, een recht op pensioen aan de weduwe van een groot-invalide, een geamputeerde invalide of een invalide 100 pct. of meer; ongeacht de toestand van de weduwe zal dit pensioen hoger zijn dan dat toegekend door de onder-

Article 15

L'article 15 concerne le champ d'application dans le temps de la loi.

Le § 1er précise la date d'entrée en vigueur, fixée au premier jour du trimestre civil suivant la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Comme déjà indiqué dans l'introduction, ce projet ne sera d'application que pour les décès qui surviendront à partir de l'entrée en vigueur de la loi. Aussi, le § 2 dispose-t-il que les veuves d'invalides décédés avant cette date, ne peuvent prétendre, du chef de cet invalide, au bénéfice du nouveau régime de pension. Elles resteront donc en tous points soumises au régime existant actuellement.

Il en résulte que les veuves d'invalides qui, dans le cadre de ce dernier régime, n'ont pas obtenu de pension, soit parce que la relation entre le décès du mari et le fait de guerre n'a pu être démontrée, soit parce qu'elles ne remplissaient pas les conditions requises pour l'octroi d'une pension de réversion, continueront à être exclues du bénéfice d'une pension de veuve de guerre, même si par ailleurs elles satisfont aux exigences posées par la présente loi.

Une telle exclusion, fondée uniquement sur la préoccupation de rester au niveau d'une opération budgétaire neutre, pourrait d'une certaine façon paraître peu équitable. Le Gouvernement a cependant voulu, dans un premier temps, procéder sans tarder à une amélioration du sort des femmes qui deviendront veuves à l'avenir, étant par ailleurs entendu que rien ne s'oppose à ce que soit recherchée ultérieurement une solution satisfaisante au problème des femmes qui étaient déjà veuves au moment de l'entrée en vigueur de la loi.

Il importe aussi de souligner, et telle est la portée du § 3, que les veuves bénéficiant du nouveau système ne pourront, du chef du même mari, solliciter en leur faveur l'application de l'actuel régime de pension de veuve. Plus concrètement, une telle interdiction signifie notamment que sous réserve des situations de cumul dont question à l'article précédent, les droits assurés par la présente loi constituent un maximum, et que même si elle peut prouver l'existence d'une relation causale entre le décès de son mari et le fait de guerre, la veuve n'obtiendra pas un montant de pension supérieur. Laisser subsister une telle possibilité aurait d'ailleurs porté gravement atteinte à l'équilibre général du nouveau système.

Ajoutons enfin que pour autant qu'elles ne soient pas remariées, les veuves concernées par le projet continueront à être admises au bénéfice de la pension prévue à l'article 24 des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Cet article garantit, sous certaines conditions, un droit à pension à la veuve d'un grand invalide, d'un invalide amputé ou d'un invalide à 100 p.c. ou plus, pension qui, quelle que soit la situation de la veuve, sera plus élevée que celle accordée par la présente loi. Bien entendu, cette pension restera

havige wet. Uiteraard zal dit pensioen onderworpen blijven aan de wettelijke bepalingen die dit soort pensioen thans regelen. Er valt ook op te merken dat het behoud van het pensioenstelsel waarvan sprake in het beschouwde artikel 24, het behoud impliceert van het bijzondere stelsel inzake kinderbijslag dat ook in dit artikel voorzien is.

Artikel 16

Artikel 16 omvat twee overgangsmaatregelen met hetzelfde oogmerk : vermijden dat sommige weduwen geen aanspraak kunnen maken op het pensioen omdat het voor de echtgenoot materieel onmogelijk was gedurende minstens één jaar een forfaitaire invaliditeit te genieten.

Paragraaf 1 betreft de politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945.

Krachtens artikel 8bis van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen wordt een forfaitaire invaliditeit van 20 pct., die recht verleent op pensioen, toegekend aan de gerechtigden op het statuut van de politieke gevangenen die een gevangenschap van minstens zes maanden in deportatie hebben ondergaan of een gevangenschap met een totale duur van minimum een jaar.

In het raam van de programmatie betreffende het jaar 1982, beslist in uitvoering van het Protocol van Akkoord gesloten tussen de Regering en de vaderlandlievende verenigingen, wordt het recht op de voornoemde forfaitaire invaliditeit vanaf 1 januari 1982 geopend voor alle erkende politieke gevangenen die een gevangenschap van minimum zes maanden hebben ondergaan. Deze uitbreiding beoogt aldus de politieke gevangenen die een gevangenschap van een periode tussen zes maanden en één jaar hebben ondergaan zonder zes maanden deportatie te tellen.

Onder de bij de nieuwe maatregel bedoelde politieke gevangenen zijn sommigen momenteel geen houder van een vergoedingspensioen. Zij zullen dus, door de wijziging van artikel 8bis, op dergelijk pensioen aanspraak kunnen maken, doch ten vroegste vanaf 1 januari 1982.

Indien een van deze nieuwe begunstigen vóór 1 januari 1983 overlijdt, zal hij gedurende het jaar vóór zijn overlijden geen titularis geweest zijn van een oorlogspensioen, een toestand waarin zijn eventuele weduwe geen aanspraak zal kunnen maken op het bij het ontwerp ingevoerde pensioen.

Rekening houdend nochtans met het feit dat het voor de voornoemde politieke gevangenen materieel onmogelijk was de forfaitaire invaliditeit vroeger te bekomen, heeft de Regering het billijk geacht ten behoeve van hun weduwen een afwijking van de normale toekenningsregels voor het onderhavige weduwepensioen te voorzien.

Dit is de draagwijdte van § 1 van artikel 16, die bepaalt dat de politieke gevangenen waarvan sprake geacht zullen zijn titularis te zijn geweest van een invaliditeitspensioen van 20 pct. gedurende het jaar vóór hun overlijden. Op deze wijze en voor zover ze aan de andere vereiste voorwaarden voldoet, zal de weduwe aanspraak kunnen maken op het pensioen dat aan de weduwe van een invalide 20 pct. zou worden toegekend.

soumise aux dispositions légales qui régissent actuellement ce genre de pension. Notons aussi que le maintien du régime de pension dont question à l'article 24 considéré, implique celui du régime spécial d'allocations familiales également prévu à cet article.

Article 16

L'article 16 comporte deux mesures transitoires, procédant toutes deux d'un même souci : éviter que certaines veuves ne soient exclues du droit à pension parce qu'il a été matériellement impossible au mari de bénéficier d'une invalidité forfaitaire pendant un an au moins.

Le § 1er concerne les prisonniers politiques de la guerre 1940-1945.

En vertu de l'article 8bis des lois coordonnées sur les pensions de réparation, une invalidité forfaitaire de 20 p.c. donnant droit à pension, est octroyée aux bénéficiaires du statut des prisonniers politiques qui ont subi une déportation de six mois au moins ou une captivité d'une durée totale d'un an minimum.

Dans le cadre de la programmation relative à l'année 1982, décidée en exécution du Protocole d'accord conclu entre le Gouvernement et les Associations patriotiques, le droit à ladite invalidité forfaitaire va, à partir du 1er janvier 1982, être ouvert à tous les prisonniers politiques reconnus qui ont subi une captivité de six mois minimum. Cette extension vise donc les prisonniers politiques qui tout en n'ayant pas six mois de déportation, ont cependant subi une captivité qui a duré entre six mois et un an.

Parmi les prisonniers politiques concernés par la nouvelle mesure, certains ne sont pas pour l'instant titulaires d'une pension de réparation. Ils vont donc, par le biais de la modification de l'article 8bis, pouvoir prétendre à semblable pension, mais au plus tôt à partir du 1er janvier 1982.

Si un de ces nouveaux bénéficiaires décède avant le 1er janvier 1983, il n'aura pas été titulaire d'une pension de guerre pendant l'année précédant son décès, situation qui ne permettra pas à sa veuve éventuelle de prétendre à la pension instaurée par le projet.

Compte tenu néanmoins du fait que, pour lesdits prisonniers politiques, il était matériellement impossible d'obtenir plus tôt l'invalidité forfaitaire, le Gouvernement a estimé équitable de prévoir en faveur de leurs veuves une dérogation avec règles normales d'octroi de la présente pension de veuve.

Telle est la portée du § 1er de l'article 16, qui précise que les prisonniers politiques dont question seront censés avoir été titulaires d'une pension d'invalidité de 20 p.c. pendant l'année précédant leur décès. De cette façon, et pour autant qu'elle remplisse les autres conditions requises, l'épouse pourra prétendre à la pension qui serait allouée à la veuve d'un invalide à 20 p.c.

Herinneren wij eraan dat de onderhavige afwijking slechts de politieke gevangenen betreft die het voordeel zullen genieten van de komende uitbreiding van het toepassingsveld van artikel 8bis van de voormelde samengeordende wetten. Een dergelijke afwijking zou uiteraard geen zin hebben gehad voor de weduwen van de politieke gevangenen die aan de thans vereiste voorwaarden voor de toekenning van de forfaitaire invaliditeit voldoen, daar deze voorwaarden sinds 1 januari 1978 ongewijzigd bleven.

Vermelden wij eveneens dat § 1 slechts van toepassing is indien de echtgenoot op geldige wijze het voordeel van artikel 8bis had aangevraagd. Het zou inderdaad abnormaal geweest zijn een afwijking ten behoeve van de weduwe te voorzien, terwijl haar echtgenoot er geen belang in stelde zijn recht op de forfaitaire invaliditeit te doen gelden.

De bepaling opgenomen in § 2 betreffende de kriegsgevangenen 1940-1945 heeft dezelfde bedoeling.

Artikel 8quater van de voormelde samengeordende wetten voorziet ten behoeve van de gerechtigden op het statuut van de kriegsgevangenen 1940-1945 die een erkende gevangenschap van ten minste één jaar hebben ondergaan, de toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. en dit vanaf de leeftijd van 60 jaar.

Onder de kriegsgevangenen die aan de in dit artikel bepaalde voorwaarden inzake statuut en gevangenschapsduur voldoen, zijn er die enerzijds geen titularis zijn van een vergoedingspensioen en anderzijds vóór de leeftijd van 61 jaar zullen overlijden, t.z. zonder de materiële mogelijkheid te hebben gehad gedurende één jaar het voordeel van de forfaitaire invaliditeit te hebben genoten.

Dientengevolge, om dezelfde reden als die bepaald in de commentaar van § 1, stelt § 2 dat de kriegsgevangenen waarvan sprake, voor de toepassing van de onderhavige wet, geacht zullen zijn tijdens het jaar vóór hun overlijden een oorlogsinvaliditeit van 10 pct. te hebben genoten, hetgeen voor de weduwe rechten zal kunnen openen op het pensioen dat aan de weduwe van een dergelijke invalide toegekend wordt. Deze afwijking is eveneens afhankelijk van het feit dat de echtgenoot op geldige wijze het voordeel van artikel 8quater had aangevraagd indien hij de leeftijd van 60 jaar had bereikt.

De in de twee aldus ontlede paragrafen opgenomen bepalingen zijn uiteraard slechts geldig voor de in het onderhavige ontwerp bedoelde weduwen van politieke gevangenen of kriegsgevangenen. § 3 van artikel 16 bepaalt bijgevolg dat dit artikel niet toepasselijk is op de weduwen van gevangenen die vóór de inwerkingtreding van het ontwerp overleden zijn.

De Minister van Pensioenen,

P. MAINIL.

Rappelons que la présente dérogation ne concerne que les prisonniers politiques bénéficiaires de la prochaine extension du champ d'application de l'article 8bis des lois coordonnées précitées. Semblable dérogation n'aurait évidemment pas eu de sens pour les veuves des prisonniers politiques remplissant les conditions actuellement requises pour l'octroi de l'invalidité forfaitaire, ces conditions étant inchangées depuis le 1er janvier 1978.

Signalons aussi que le § 1er ne s'applique que si le mari avait valablement sollicité le bénéfice de l'article 8bis. Il aurait en effet été anormal de prévoir une dérogation en faveur de la veuve alors que son mari n'avait manifesté aucun intérêt à faire valoir son droit à l'invalidité forfaitaire.

La disposition contenue au § 2, et relative aux prisonniers de guerre 1940-1945, s'inspire de préoccupations semblables.

L'article 8quater des lois coordonnées considérées prévoit, en faveur des bénéficiaires du statut des prisonniers de guerre 1940-1945 qui ont subi une captivité reconnue d'un an au moins, l'octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c., et ce à partir du moment où ils atteignent l'âge de 60 ans.

Parmi les prisonniers de guerre qui remplissent les conditions de statut et de durée de captivité précisées à cet article, il en existe qui d'une part, ne sont pas titulaires d'une pension de réparation et d'autre part, décéderont avant d'avoir atteint l'âge de 61 ans, c'est-à-dire sans avoir eu la possibilité matérielle d'avoir bénéficié de l'invalidité forfaitaire pendant un an.

Dès lors, pour une raison identique à celle donnée lors du commentaire du § 1er, le § 2 stipule que pour l'application de la présente loi, les prisonniers de guerre dont question seront censés avoir été invalides de guerre à 10 p.c. pendant l'année précédant leur décès, ce qui sera susceptible d'ouvrir à la veuve des droits à la pension accordée à la veuve d'un tel invalide. Cette dérogation est subordonnée également au fait que le mari ait valablement sollicité le bénéfice de l'article 8quater, s'il avait atteint l'âge de 60 ans.

Les dispositions contenues dans les deux paragraphes ainsi analysés ne valent évidemment que pour les veuves de prisonniers politiques ou de prisonniers de guerre concernées par le présent projet. Par conséquent, le § 3 de l'article 16 précise que cet article ne vise pas les veuves de prisonniers décédés avant l'entrée en vigueur du projet, et donc exclues de son champ d'application.

Le Ministre des Pensions,

P. MAINIL.

ONTWERP VAN WET

BOUDEWIJN,
Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, inzonderheid op artikel 3, §§ 1 en 2, gewijzigd door artikel 18 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid voortvloeiend uit het feit dat het onderhavige ontwerp dat een nieuw pensioenstelsel instelt voor de oorlogsweduwen, zo spoedig mogelijk toegepast moet kunnen worden;

Gelet op het advies van de Raad van State aangaande de bepaling van de macht die de aangelegenheden die het voorwerp uitmaken van onderhavig ontwerp, in zijn bevoegdheid heeft;

Op de voordracht van Onze Minister van Pensioenen,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Pensioenen is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

ARTIKEL 1

§ 1. Kunnen, krachtens de in de volgende artikelen vastgestelde voorwaarden en modaliteiten, op een pensioen aanspraak maken, de weduwen en wezen van :

a) de invaliden van de oorlog 1940-1945, van de mobilisatie 1939-1940 en van de Veldtocht in Korea, die gerechtigd zijn op de op 5 oktober 1948 gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen;

b) de invaliden van de oorlog 1914-1918, gepensioneerd in toepassing van artikel 7 van de op 11 augustus 1923 gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

§ 2. De weduwen en wezen van invaliden die aan beide oorlogen hebben deelgenomen kunnen twee onderscheiden pensioenen genieten. De bepalingen van de onderhavige wet worden namelijk op elk pensioen afzonderlijk toegepast.

ART. 2

De weduwe bekomt het bij deze wet voorziene pensioen voor zover :

1° het huwelijk ten minste 10 jaar geduurd heeft;

2° de echtgenoot, tijdens de periode van één jaar vóór zijn overlijden, titularis is geweest als oorlogsinvalide van een pensioen vastgesteld op basis van een invaliditeitsgraad van ten minste 10 pct.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,
Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 3, §§ 1er et 2, modifiés par l'article 18 de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles;

Vu l'urgence résultant du fait que le présent projet, qui instaure un nouveau régime de pension de veuve de guerre, doit pouvoir s'appliquer le plus tôt possible;

Vu l'avis du Conseil d'Etat sur la détermination du pouvoir qui a dans sa compétence les matières faisant l'objet du présent projet;

Sur la proposition de Notre Ministre des Pensions,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Pensions est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE 1er

§ 1er. Peuvent, selon les conditions et modalités fixées par les articles suivants, prétendre à une pension, les veuves et orphelins :

a) des invalides de la guerre 1940-1945, de la mobilisation 1939-1940 et de la campagne de Corée, bénéficiaires des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948;

b) des invalides de la guerre 1914-1918, pensionnés en application de l'article 7 des lois sur les pensions militaires, coordonnées le 11 août 1923.

§ 2. Les veuves et orphelins d'invalides ayant participé aux deux guerres peuvent bénéficier de deux pensions distinctes, les dispositions de la présente loi s'appliquant séparément pour chacune des pensions.

ART. 2

La veuve obtient la pension prévue par la présente loi pour autant :

1° que le mariage ait duré 10 ans au moins;

2° que pendant la période d'un an précédant son décès, le mari ait été titulaire, en qualité d'invalidé de guerre, d'une pension fixée sur la base d'un degré d'invalidité de 10 p.c. au moins.

ART. 3

De op eis van de echtgenoot van tafel en bed gescheiden weduwen, alsook de op grond van de artikelen 229, 231, 232 en 233 van het Burgerlijk Wetboek gescheiden vrouwen, kunnen geen aanspraak maken op het pensioen.

De weduwe die een nieuw huwelijk aangaat, verliest definitief haar pensioenrechten.

ART. 4

§ 1. Voor zover zij volle wezen zijn, kunnen de wettige, gewettigde of erkende natuurlijke kinderen van de in artikel 1 bedoelde invaliden aanspraak maken op het bij deze wet voorziene pensioen, indien de invalide die voor hen het recht op pensioen opent, aan de in artikel 2, 2°, voorziene voorwaarden heeft voldaan.

Het pensioen wordt gezamenlijk toegekend aan de wezen die de leeftijd van 21 jaar niet bereikt hebben en wordt uitbetaald tot de jongste van hen deze leeftijd bereikt heeft.

De leeftijdsgrens van 21 jaar wordt op 25 jaar gebracht ten behoeve van de wezen die onderwijs volgen, een stage doorlopen of een verhandeling voorbereiden onder de voorwaarden vastgesteld voor de toekenning van kinderbijslag in deze gevallen in de werknemersregeling.

§ 2. Worden voor de toepassing van de onderhavige wet als moederloze wezen beschouwd, de kinderen wier moeder haar recht op pensioen krachtens de bepalingen van de artikelen 3 of 6 komt te verliezen.

§ 3. Zijn er, hetzij uit verschillende huwelijken gesproten kinderen, hetzij erkende natuurlijke kinderen naast wettige of gewettigde kinderen, dan wordt het pensioen gelijk verdeeld tussen de verschillende takken. In dit geval worden de erkende natuurlijke kinderen geacht samen één tak te vormen.

ART. 5

Het pensioen mag toegekend worden aan de echtgenote of aan de wettige, gewettigde of erkende natuurlijke kinderen van de personen die het recht op het pensioen kunnen openen en ten aanzien van wie een vonnis van verklaring van afwezigheid is uitgesproken.

Eventueel wordt aan de betaling van het pensioen een einde gemaakt vanaf de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op de datum waarop de afwezige terugkomt of waarop het bewijs van zijn bestaan wordt geleverd. In dit geval wordt de betaling van het pensioen, die ingevolge de afwezigheid werd geschorst, op diezelfde datum hervat zonder navordering van de vervallen termijnen.

ART. 6

De bepalingen van de artikelen 53 en 54, § 3, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen zijn van toepassing op het bij deze wet voorziene pensioen.

ART. 3

Les veuves séparées de corps à la requête du mari, ainsi que les femmes divorcées sur la base des articles 229, 231, 232 et 233 du Code civil, ne peuvent prétendre à la pension.

La veuve qui contracte un nouveau mariage perd définitivement ses droits à pension.

ART. 4

§ 1er. Pour autant qu'ils soient orphelins de père et de mère, les enfants légitimes, légitimés ou naturels reconnus d'invalides visés à l'article 1er, peuvent prétendre à la pension prévue par la présente loi si l'invalidité leur ouvrant le droit à pension a satisfait aux conditions prévues à l'article 2, 2°.

La pension est accordée conjointement aux orphelins qui n'ont pas atteint l'âge de 21 ans et est payée jusqu'à ce que le plus jeune d'entre eux ait atteint cet âge.

La limite d'âge de 21 ans est portée à 25 ans en faveur des orphelins qui suivent des cours, effectuent un stage ou préparent un mémoire dans les conditions fixées pour l'octroi dans ces cas d'allocations familiales dans le régime des travailleurs salariés.

§ 2. Sont considérés comme orphelins de mère pour l'application de la présente loi, les enfants dont la mère vient à perdre son droit à pension en raison des dispositions des articles 3 ou 6.

§ 3. S'il existe, soit des enfants issus de différents mariages, soit, à côté d'enfants légitimes ou légitimés, des enfants naturels reconnus, la pension est répartie également entre les différentes branches. Dans ce cas, les enfants naturels reconnus sont réputés former une seule branche.

ART. 5

La pension peut être octroyée à l'épouse ou aux enfants légitimes, légitimés ou naturels reconnus des personnes susceptibles d'ouvrir des droits à la pension qui ont fait l'objet d'un jugement de déclaration d'absence.

Eventuellement, il est mis fin au paiement de la pension à partir du premier jour du trimestre civil suivant la date à laquelle l'absent reparait ou à laquelle son existence est prouvée. Dans ce cas, le paiement de la pension qui avait été suspendu par suite de l'absence, est repris à cette même date, sans rappel pour les termes échus.

ART. 6

Les dispositions des articles 53 et 54, § 3, des lois coordonnées sur les pensions de réparation sont applicables à la pension prévue par la présente loi.

ART. 7

§ 1. Het bedrag van het pensioen wordt vastgesteld op 38 pct. van het bedrag van het vergoedingspensioen overeenstemmend met de invaliditeitsgraad die, op grond van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen of vergoedingspensioenen, vergoed werd in hoofde van de invalide op de datum van één jaar vóór de dag van zijn overlijden.

§ 2. Voor de toepassing van de vorige paragraaf :

— wordt geen rekening gehouden met alle vergoedingen met betrekking tot het pensioen;

— wordt geen rekening gehouden met het voordeel van de wet van 16 maart 1954;

— worden, in het geval van een gerechtigde op een vergoedingspensioen, slechts in aanmerking genomen, de invaliditeitspercentages betreffende de aandoeningen voortvloeiend uit schadelijke feiten opgelopen tussen 25 augustus 1939 en 25 augustus 1947, beide data inbegrepen, of tijdens de Veldtocht in Korea;

— wordt, in het geval van een gerechtigde op een militair pensioen, deze laatste geacht altijd dezelfde graad te hebben gehad, en wordt er slechts rekening gehouden met de invaliditeitspercentages betreffende de aandoeningen voortvloeiend uit schadelijke feiten opgelopen tijdens de dienst en door het feit van de dienst;

— wordt ten hoogste slechts rekening gehouden met een invaliditeit van 95 pct.

§ 3. Indien het pensioen een stijgende of afdalende schaal omvatte op de datum waarvan sprake in de eerste paragraaf, wordt de voor de vaststelling van het pensioenbedrag opgenomen invaliditeitsgraad de graad die bestond of zou hebben bestaan op de ingangsdatum van het laatste chronologisch vastgestelde percentage in het raam van de voornoemde schaal, onverminderd de toepassing nochtans van artikel 37, § 3, 3de lid, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

ART. 8

In afwijking van artikel 7, § 1, wordt het bedrag van het pensioen toegekend aan de weduwe van een niet bij de wet van 21 juli 1930 bedoelde invalide van de oorlog 1914-1918, vastgesteld op 80 pct. van het pensioenbedrag dat zou voortvloeien uit de toepassing van het voornoemde artikel, indien de invalide het voordeel van deze wet zou hebben genoten.

ART. 9

De bedragen voortvloeiend uit de toepassing van de artikelen 7 en 8, afgerond op gehele franken op het onmiddellijk lagere veelvoud van vier, worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

ART. 10

Het pensioenbedrag wordt gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen overeenkom-

ART. 7

§ 1er. Le taux de la pension est fixé à 38 p.c. du taux de la pension de réparation correspondant au degré d'invalidité qui, sur la base des lois coordonnées sur les pensions militaires ou les pensions de réparation, était indemnisé dans le chef de l'invalidé à la date d'un an précédant le jour de son décès.

§ 2. Pour l'application du paragraphe précédent :

— il est fait abstraction de toutes les indemnités afférentes à la pension;

— il n'est pas tenu compte du bénéfice de la loi du 16 mars 1954;

— seuls sont pris en considération, dans le cas d'un bénéficiaire d'une pension de réparation, les pourcentages d'invalidité relatifs à des affections issues de faits dommageables survenus entre le 25 août 1939 et le 25 août 1947 inclusivement ou durant la campagne de Corée;

— dans le cas d'un bénéficiaire d'une pension militaire, ce dernier est censé avoir toujours possédé le même grade, et sont seuls pris en considération les pourcentages d'invalidité relatifs à des affections issues de faits dommageables survenus durant le service et par le fait du service;

— il n'est tenu compte au maximum que d'une invalidité de 95 p.c.

§ 3. Si, à la date dont question au § 1er, la pension comportait une échelle progressive ou dégressive, le degré d'invalidité retenu, pour l'établissement du taux de la pension, est alors celui qui existait ou aurait existé à la date de prise de cours de l'ultime pourcentage chronologiquement fixé dans le cadre de ladite échelle, sans préjudice néanmoins de l'application de l'article 37, § 3, alinéa 3, des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

ART. 8

Par dérogation à l'article 7, § 1er, le taux de la pension allouée à la veuve d'un invalide de la guerre 1914-1918 non visé par la loi du 21 juillet 1930, est fixé à 80 p.c. du taux de la pension qui résulterait de l'application dudit article si l'invalidé avait bénéficié de cette loi.

ART. 9

Les taux résultant de l'application des articles 7 et 8, arrondis en francs entiers au multiple de quatre immédiatement inférieur, sont fixés par arrêté royal.

ART. 10

Le montant de la pension est lié aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation conformément aux disposi-

stig de bepalingen van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld.

Het is gekoppeld aan de spilindex 114,20.

ART. 11

§ 1. Het voordeel van het pensioen is afhankelijk van het indienen van een aanvraag die, op straf van nietigheid, bij ter post aangetekende brief aan de Minister tot wiens bevoegdheid de vergoedingspensioenen behoren, moet worden gericht.

§ 2. De Minister beslist over deze aanvraag. Zijn beslissing wordt aan de betrokkene betekend. Zij is vatbaar voor :

1° de in artikel 45, § 4, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen voorziene beroepen voor de commissies waarvan sprake in artikel 47, § 1, 2° of 3°, van deze wetten;

2° de herzieningen waarvan de artikelen 40 tot 43 van dezelfde wetten de voorwaarden en modaliteiten bepalen.

De beroepen en herzieningen mogen slechts betrekking hebben op de betwistingen in verband met de toepassing van de onderhavige wet.

ART. 12

Het pensioen gaat in :

a) op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op het overlijden van de invalide of de weduwe, voor zover de aanvraag voor het einde van de derde maand volgend op die van het overlijden ingediend wordt;

b) op de eerste dag van de maand tijdens dewelke de aanvraag ingediend werd, in al de andere gevallen; indien een weduwe in toepassing van artikel 3, alinea 2, of 6, haar rechten op pensioen komt te verliezen, gaat het wezenpensioen evenwel in ten vroegste op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat tijdens hetwelke het weduwepensioen niet meer verschuldigd is.

ART. 13

De uitbetaling van het pensioen wordt verzekerd door de Nationale Kas voor oorlogspensioenen overeenkomstig de modaliteiten van uitbetaling, onafstaanbaarheid en onvatbaarheid voor beslag, waaraan de vergoedingspensioenen onderworpen zijn.

Het pensioen wordt vooraf en per kalenderkwartaal betaald. Het wordt verworven per maand; de volle termijn blijft evenwel verworven, indien de uitbetaling geschied is.

ART. 14

§ 1. Onverminderd de toepassing van artikel 1, § 2, mag slechts één enkel weduwe- of wezenpensioen toegekend wor-

tions de la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du Royaume de certaines dépenses dans le secteur public.

Il est rattaché à l'indice-pivot 114,20.

ART. 11

§ 1er. Le bénéfice de la pension est subordonné à une demande introduite, à peine de nullité, par lettre recommandée à la poste auprès du Ministre qui a les pensions de réparation dans ses attributions.

§ 2. Le Ministre statue sur cette demande. Sa décision est notifiée à l'intéressé. Elle peut faire l'objet :

1° devant les commissions dont question à l'article 47, § 1er, 2° ou 3°, des lois coordonnées sur les pensions de réparation, des recours prévus à l'article 45, § 4, de ces lois;

2° des révisions dont les articles 40 à 43 des mêmes lois déterminent les conditions et modalités.

Les recours et révisions ne peuvent porter que sur les contestations relatives à l'application de la présente loi.

ART. 12

La pension prend cours :

a) le premier jour du trimestre civil suivant le décès de l'invalide ou de la veuve, pour autant que la demande soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui du décès;

b) le premier jour du mois au cours duquel la demande a été introduite dans tous les autres cas; toutefois, lorsqu'une veuve vient à perdre ses droits à pension par application des articles 3, alinéa 2, ou 6, la pension de l'orphelin prend cours au plus tôt le premier jour du trimestre civil suivant celui durant lequel la pension de veuve a cessé d'être due.

ART. 13

Le paiement de la pension est assuré par la Caisse nationale des pensions de la guerre suivant les modalités de paiement, d'incessibilité et d'insaisissabilité qui régissent les pensions de réparation.

La pension est payée anticipativement et par trimestre. Elle est acquise par mois; toutefois le terme entier demeure acquis si le paiement a été effectué.

ART. 14

§ 1er. Sans préjudice de l'application de l'article 1er, § 2, il ne peut être accordé qu'une seule pension de veuve ou

den krachtens deze wet, de samengeordende wetten op de militaire pensioenen, de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen, de wet van 24 april 1958, de wet van 8 juli 1970, de wet van 9 maart 1953 of de wetten die betrekking hebben op de vergoeding of op de schadeloosstelling toe te kennen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers.

In voorkomend geval wordt alleen het hoogste pensioen verleend.

§ 2. Verliezen alle rechten op een oorlogspensioen, de ascendenten en andere ermede gelijkgestelde rechtverkrijgenden van invaliden wier weduwe of wezen het bij deze wet voorziene pensioen genoten hebben.

ART. 15

§ 1. De onderhavige wet treedt in werking op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 2. De weduwen en wezen van de in artikel 1 bedoelde invaliden die vóór de datum van inwerkingtreding overleden zijn, kunnen uit hoofde van deze invalide geen aanspraak maken op het bij de onderhavige wet voorziene pensioen.

§ 3. De weduwen en wezen van de in artikel 1 bedoelde invaliden die op de datum van inwerkingtreding of later overleden zijn, kunnen uit hoofde van deze invalide geen aanspraak maken op het oorlogspensioen voorzien in de samengeordende wetten op de militaire pensioenen, de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen, de wet van 24 april 1958 of die van 8 juli 1970; het voordeel van het pensioen voorzien in artikel 24 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen of in artikel 20 van de wet van 8 juli 1970 blijft niettemin behouden ten gunste van de niet-hertrouwde weduwen en de wezen.

ART. 16

§ 1. De politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945 die geen titularis zijn van een pensioen dat voldoet aan het bepaalde in artikel 2, 2°, en die vóór 1 januari 1983 overleden zijn, worden geacht, voor de toepassing van deze wet, tijdens de periode van één jaar vóór hun overlijden het voordeel te hebben genoten van een vergoedingspensioen berekend op grond van een oorlogsinvaliditeit van 20 pct., voor zover :

— zij slechts vanaf 1 januari 1982 aan de in artikel 8bis van de voornoemde samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen voorziene voorwaarden hebben voldaan;

— zij op een geldige wijze het voordeel van dit artikel hebben aangevraagd.

§ 2. De gevangenen van de oorlog 1940-1945 die geen titularis zijn van een pensioen dat voldoet aan het bepaalde in artikel 2, 2°, en die overleden zijn vóór het einde van de maand tijdens dewelke ze de leeftijd van 61 jaar bereikt hebben of zouden bereikt hebben, worden geacht, voor de toe-

d'orphelins au titre de la présente loi, des lois coordonnées sur les pensions militaires, des lois coordonnées sur les pensions de réparation, de la loi du 24 avril 1958, de la loi du 8 juillet 1970, de la loi du 9 mars 1953 ou des lois qui ont trait à la réparation ou au dédommagement à accorder aux victimes civiles de la guerre.

Le cas échéant, la pension la plus élevée est seule accordée.

§ 2. Perdent tous droits à pension de guerre, les ascendants et autres ayants cause y assimilés d'invalides dont la veuve ou les orphelins ont bénéficié de la pension prévue par la présente loi.

ART. 15

§ 1er. La présente loi entre en vigueur le premier jour du trimestre civil suivant celui de sa publication au *Moniteur belge*.

§ 2. Les veuves et orphelins d'invalides visés à l'article 1er et décédés antérieurement à la date d'entrée en vigueur, ne peuvent, du chef de cet invalide, revendiquer le bénéfice de la pension prévue par la présente loi.

§ 3. Les veuves et orphelins d'invalides visés à l'article 1er et décédés à la date d'entrée en vigueur ou postérieurement, ne peuvent, du chef de cet invalide, prétendre à la pension de guerre prévue par les lois coordonnées sur les pensions militaires, les lois coordonnées sur les pensions de réparation, la loi du 24 avril 1958 ou celle du 8 juillet 1970; néanmoins, le bénéfice de la pension prévue à l'article 24 des lois coordonnées sur les pensions de réparation ou 20 de la loi du 8 juillet 1970 reste maintenu en faveur des veuves non remariées et des orphelins.

ART. 16

§ 1er. Les prisonniers politiques de la guerre 1940-1945 non titulaires d'une pension répondant au prescrit de l'article 2, 2°, et décédés avant le 1er janvier 1983, sont censés, pour l'application de la présente loi, avoir bénéficié, pendant la période d'un an précédant leur décès, d'une pension de réparation calculée sur la base d'une invalidité de guerre de 20 p.c., pour autant :

— qu'ils n'aient rempli les conditions prévues à l'article 8bis des lois coordonnées sur les pensions de réparation que depuis le 1er janvier 1982;

— qu'ils aient valablement sollicité le bénéfice de cet article.

§ 2. Les prisonniers de la guerre 1940-1945 non titulaires d'une pension répondant au prescrit de l'article 2, 2°, et décédés avant l'expiration du mois durant lequel ils ont ou auraient atteint l'âge de 61 ans, sont censés, pour l'application de la présente loi, avoir bénéficié, pendant la période d'un

passing van deze wet, tijdens de periode van één jaar vóór hun overlijden het voordeel te hebben genoten van een vergoedingspensioen berekend op grond van een oorlogsinvaliditeit van 10 pct., voor zover zij voldaan hebben aan de in artikel 8^{quater} van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen voorziene voorwaarden, andere dan de leeftijdsvoorwaarde. Indien het overlijden na de zestigjarige leeftijd valt, wordt deze bepaling evenwel slechts van toepassing indien de betrokkene op een geldige wijze het voordeel van voornoemd artikel 8^{quater} had aangevraagd.

§ 3. De §§ 1 en 2 zijn niet van toepassing in de gevallen van politieke gevangenen of krijgsgevangenen die vóór de bekendmaking van deze wet overleden zijn.

Gegeven te Brussel, 17 september 1981.

BOUDEWIJN.

Van Koningswege :
De Minister van Pensioenen,

P. MAINIL.

an précédant leur décès, d'une pension de réparation calculée sur la base d'une invalidité de guerre de 10 p.c., pour autant qu'ils aient rempli les conditions, autres que celle relative à l'âge, prévues à l'article 8^{quater} des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Toutefois, lorsque le décès est survenu après le sixième anniversaire, cette disposition ne s'applique que si l'intéressé avait valablement sollicité le bénéfice de l'article 8^{quater} précité.

§ 3. Les §§ 1er et 2 ne trouvent pas application dans les cas de prisonniers politiques ou de prisonniers de guerre décédés antérieurement à la publication de la présente loi.

Donné à Bruxelles, le 17 septembre 1981.

BAUDOUIN.

Par le Roi :
Le Ministre des Pensions,

P. MAINIL.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, verenigde vakantiekamers, de 1ste september 1981 door de Minister van Pensioenen verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen », heeft de 9e september 1981 het volgende advies gegeven :

Verwijzend naar artikel 3, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, wenst de Minister van Pensioenen slechts een advies over de bevoegdheid.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van wet strekt tot een wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen en -wezen. Deze pensioenen moeten worden aangemerkt als een herstelvergoeding voor de weduwen en wezen van overleden oorlogsinvaliden. Zij kunnen niet worden ingepast in een van de persoonsgebonden materies bedoeld in artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Zoals de Raad van State deed opmerken onder meer in zijn advies L. 14.047/VR van 25 mei 1981 over het ontwerp dat de wet is geworden van 8 augustus 1981 tot oprichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oudstrijders en oorlogsslachtoffers en van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oudstrijders en oorlogsslachtoffers (Gedr. St., Kamer van Volksvertegenwoordigers, 1980-1981, nr. 872/1, blz. 5), is het overigens zo dat regelen zoals die vervat in dit ontwerp welke essentieel stoelen op en uitgaan van de erkenning van aan het vaderland in oorlogsomstandigheden bewezen diensten, een aangelegenheid op zichzelf vormen die niet behoort tot de materies waarvoor, ter uitvoering van artikel 59bis, § 2bis, van de Grondwet, de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de Gemeenschappen bevoegd heeft gemaakt.

De bepalingen die in het ontwerp zijn vervat, behoren derhalve tot de bevoegdheid van de nationale wetgever.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : P. TAPIE, kamervoorzitter,

H. COREMANS, Ch. HUBERLANT, F. DEBAEDTS,
L.-P. SUETENS, R. VAN AELST, staatsraden,

R. PIRSON, F. DE KEMPENEER, C. DESCHAMPS,
J. GIJSSELS, assessoren van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : M. VAN GERREWEY, toegevoegd griffier,

De Heer : L. DELOBEL, toegevoegd griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer H. COREMANS.

De verslagen werden uitgebracht door de heer J.-P. HAESAERT, eerste auditeur, en door de heer J. VERMEIRE, adjunct-auditeur.

De Griffier,
M. VAN GERREWEY,
Toegevoegd griffier.

De Voorzitter,
P. TAPIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, chambres réunies de vacations, saisi par le Ministre des Pensions, le 1er septembre 1981, d'une demande d'avis sur un projet de loi « réformant le régime de pension des veuves de guerre », a donné le 9 septembre 1981 l'avis suivant :

Se référant à l'article 3, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, le Ministre des Pensions ne souhaite un avis que sur la compétence.

Le projet de loi soumis à l'avis du Conseil d'Etat tend à modifier le régime de pension des veuves et des orphelins de guerre. Ces pensions doivent être considérées comme une réparation due aux veuves et aux orphelins des invalides de guerre décédés. Elles ne peuvent pas s'inscrire dans une des matières personnalisables visées à l'article 5, § 1er, II, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles. D'ailleurs, ainsi que le Conseil d'Etat l'a observé entre autres dans son avis L. 14.047/VR du 25 mai 1981 sur le projet qui est devenu la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre (Doc., Chambre, 1980-1981, n° 872/1, p. 5), les dispositions, pareilles à celles que contient le projet soumis à l'avis du Conseil d'Etat, qui s'inspirent essentiellement de la reconnaissance nationale pour services rendus à la patrie en temps de guerre, constituent une matière en soi et ne font pas partie des matières pour lesquelles la loi spéciale du 8 août 1980 a habilité les Communautés en exécution de l'article 59bis, § 2bis, de la Constitution.

Dès lors, les dispositions du projet relèvent de la compétence du législateur national.

La chambre était composée de :

Messieurs : P. TAPIE, président de chambre,

H. COREMANS, Ch. HUBERLANT, F. DEBAEDTS,
L.-P. SUETENS et R. VAN AELST, conseillers d'Etat,

R. PIRSON, F. DE KEMPENEER, C. DESCHAMPS,
J. GIJSSELS, assesseurs de la section de législation,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier assumé,

Monsieur : L. DELOBEL, greffier assumé.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Monsieur H. COREMANS.

Les rapports ont été présentés par Monsieur J.-P. HAESAERT, premier auditeur, et par Monsieur J. VERMEIRE, auditeur adjoint.

Le Greffier,
M. VAN GERREWEY,
Greffier assumé.

Le Président,
P. TAPIE.